

Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv om strafferetlig beskyttelse af Fællesskabets finansielle interesser

(2001/C 240 E/19)

KOM(2001) 272 endelig udg. — 2001/0115(COD)

(Forelagt af Kommissionen den 23. maj 2001)

EUROPA-PARLAMENTET OG RÅDET FOR DEN
EUROPÆISKE UNION HAR —

menter, der ikke vedrører anvendelsen af medlemsstaternes strafferet eller retsplejeregler.

under henvisning til traktaten om oprettelse af Det Europæiske Fællesskab, særlig artikel 280, stk. 4,

(5) Svig, der skader Fællesskabets indtægter og udgifter, er i mange tilfælde ikke begrænset til ét enkelt land og begås ofte af organiserede kriminelle netværk.

under henvisning til forslag fra Kommissionen,

(6) Fællesskabets finansielle interesser kan rammes eller trues af svig, bestikkelse og hvidvaskning af penge; for at beskytte Fællesskabets finansielle interesser er det nødvendigt, at der vedtages fælles definitioner af sådanne former for adfærd.

under henvisning til udtalelse fra Revisionsretten,

efter proceduren i traktatens artikel 251, og

(7) Det er nødvendigt om fornødent at foretage en tilpasning af de nationale lovgivninger, således at bestikkelse, som fællesskabstjenestemænd eller tjenestemænd i medlemsstaterne er involveret i, betragtes som en strafbar handling. En sådan tilpasning af de nationale lovgivninger bør for så vidt angår fællesskabstjenestemænd ikke begrænses til aktiv eller passiv bestikkelse, men bør også omfatte andre lovovertrædelser, der skader eller vil kunne skade Fællesskabets indtægter og udgifter, herunder lovovertrædelser, der begås af eller over for personer, der beklæder ansvarsfulde poster på højest niveau.

ud fra følgende betragtninger:

(8) Det er nødvendigt, at svig, bestikkelse og hvidvaskning af penge gøres til strafbare handlinger, som kan pålægges sanktioner. Medlemsstaterne fastsætter, hvilke strafferetlige sanktioner der finder anvendelse ved overtrædelse af de nationale bestemmelser, der vedtages i medfør af dette direktiv, uden at muligheden for i bestemte tilfælde at anvende andre sanktioner berøres deraf, og fastsætter i det mindste i tilfælde af grov svig bestemmelser om frihedsstraf. De træffer alle nødvendige foranstaltninger for at sikre gennemførelsen af disse sanktioner. De fastsatte sanktioner skal være effektive, stå i et rimeligt forhold til overtrædelsen og have en afskrækkende virkning.

(1) Institutionerne og medlemsstaterne tillægger beskyttelsen af De Europæiske Fællesskabers finansielle interesser og bekæmpelse af svig og enhver anden form for ulovlig virksomhed, der skader Fællesskabets finansielle interesser, stor betydning. Beskyttelsen af Fællesskabets finansielle interesser vedrører ikke kun forvaltningen af budgetbevillinger, men omfatter også alle foranstaltninger, der påvirker eller vil kunne påvirke dets aktiver. Det er nødvendigt at anvende alle de midler, der er til rådighed, for at nå disse mål, bl.a. i lyset af Fællesskabets lovgivningsmæssige kompetence, samtidig med at den nuværende ansvarsfordeling og ansvarsbalance mellem henholdsvis medlemsstaterne og Fællesskabet bevares.

(9) Virksomhederne spiller en vigtig rolle på de områder, der finansieres af Fællesskabet, og personer med beslutningsbeføjelser i en virksomhed bør i påkommende tilfælde ikke kunne unddrage sig strafferetligt ansvar.

(2) Medlemsstaternes strafferet bør effektivt bidrage til at beskytte Fællesskabets finansielle interesser.

(3) I de instrumenter, der har hjemmel i afsnit VI i traktaten om Den Europæiske Union, og som vedrører beskyttelsen af De Europæiske Fællesskabers finansielle interesser, dvs. konventionen af 26. juli 1995⁽¹⁾ og protokollerne af 27. september 1996⁽²⁾, 29. november 1996⁽³⁾ og 19. juni 1997⁽⁴⁾, er fastsat en række bestemmelser med henblik på at sikre en gensidig tilnærmelse af medlemsstaternes strafferet og forbedre samarbejdet mellem dem. Da alle medlemsstaterne ikke har ratificeret disse instrumenter, er det fortsat usikkert, hvornår de træder i kraft.

(10) Fællesskabets finansielle interesser kan skades eller trues gennem handlinger begået på vegne af juridiske personer.

(4) I henhold til artikel 280 i traktaten er det muligt i en EF-retsakt at medtage alle bestemmelser i disse instru-

(11) Det er nødvendigt om fornødent at tilpasse de nationale lovgivninger, således at juridiske personer kan gøres ansvarlige i tilfælde af svig eller aktiv bestikkelse og hvidvaskning af penge, som begås for at skaffe dem vinding, og som skader eller vil kunne skade Fællesskabets finansielle interesser.

⁽¹⁾ EFT C 316 af 27.11.1995, s. 48.⁽²⁾ EFT C 313 af 23.10.1996, s. 1.⁽³⁾ EFT C 151 af 20.5.1997, s. 1.⁽⁴⁾ EFT C 195 af 25.6.1997, s. 1.

(12) Det er nødvendigt om fornødent at tilpasse de nationale lovgivninger, således at det bliver muligt at konfiskere udbytte af svig, bestikkelse og hvidvaskning af penge.

(13) Det er nødvendigt at fastsætte foranstaltninger vedrørende samarbejdet mellem medlemsstaterne og Kommissionen for at sikre en effektiv indsats mod svig, aktiv og passiv bestikkelse og den hvidvaskning af penge, der er knyttet hertil, og som skader eller vil kunne skade Fællesskabets finansielle interesser. Dette samarbejde indebærer iværksættelse af behandling af personoplysninger og navnlig udveksling af oplysninger mellem medlemsstaterne og Kommissionen og mellem Kommissionen og tredjelande. Behandlingen af personoplysninger sker under overholdelse af bestemmelserne om beskyttelse af personoplysninger, navnlig Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 95/46/EF af 24. oktober 1995 om beskyttelse af fysiske personer i forbindelse med behandling af personoplysninger og om fri udveksling af sådanne oplysninger ⁽¹⁾ og Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 45/2001 af 18. december 2000 om beskyttelse af fysiske personer i forbindelse med behandling af personoplysninger i fællesskabsinstitutionerne og -organerne og om fri udveksling af sådanne oplysninger ⁽²⁾ samt relevante oplysninger om tavshedspligt i forbindelse med efterforskningen.

(14) De medlemsstater, der endnu mangler at ratificere de instrumenter, der har hjemmel i afsnit VI i traktaten om Den Europæiske Union, og som vedrører beskyttelsen af De Europæiske Fællesskabers finansielle interesser, må sørge for, at det straks sker, således at de bestemmelser, der ikke er omfattet af anvendelsesområdet for traktatens artikel 280, stk. 4, dvs. bl.a. bestemmelserne om straffemyndighed, gensidig retshjælp, overførsel og centralisering af retsforfølgning, udlevering og fuldbyrdelse af straffedomme, ligeledes kan træde i kraft.

(15) Denne retsforordning, der bl.a. har til formål at sikre en gensidig tilnærmelse af de nationale lovgivninger for så vidt angår strafferetlig beskyttelse af Fællesskabets finansielle interesser, er i overensstemmelse med de grundlæggende rettigheder og overholder de principper, der bl.a. anerkendes i chartret om Den Europæiske Unions grundlæggende rettigheder —

UDSTEDT FØLGENDE DIREKTIV:

KAPITEL I

MÅL OG DEFINITIONER

Artikel 1

Mål

Dette direktiv har til formål at styrke den strafferetlige beskyttelse af Fællesskabets finansielle interesser, bl.a. via indbyrdes tilnærmelse af de nationale lovgivninger.

⁽¹⁾ EFT L 281 af 23.11.1995, s. 31.

⁽²⁾ EFT L 8 af 12.1.2001, s. 1.

Artikel 2

Definitioner

I dette direktiv forstås ved:

1) »tjenestemand«: enhver tjenestemand, såvel en fællesskabs-tjenestemand som en national tjenestemand, herunder enhver national tjenestemand fra en anden medlemsstat

2) »fællesskabstjenestemand«:

— enhver, der har status som tjenestemand eller kontrakt-ansat i henhold til vedtægten for tjenestemænd i De Europæiske Fællesskaber eller ansættelsesvilkårene for de øvrige ansatte i disse Fællesskaber

— enhver, som af medlemsstaterne eller af en offentlig eller privat institution er stillet til rådighed for De Europæiske Fællesskaber, og som dér udøver hverv svarende til de hverv, der udøves af tjenestemænd eller øvrige ansatte i De Europæiske Fællesskaber;

medlemmer af de organer, der er oprettet i overensstemmelse med traktaterne om oprettelse af De Europæiske Fællesskaber, samt personalet i disse organer sidestilles med fællesskabstjenestemænd, for så vidt vedtægten for tjenestemænd i De Europæiske Fællesskaber eller ansættelsesvilkårene for de øvrige ansatte i disse Fællesskaber ikke finder anvendelse på dem;

3) »national tjenestemand«: enhver, der har status som tjenestemand, eller som virker i offentlig tjeneste i henhold til en medlemsstats nationale lovgivning med henblik på anvendelse af den pågældende medlemsstats strafferet;

for så vidt angår retsforfølgning i en medlemsstat, der involverer en tjenestemand i en anden medlemsstat, er førstnævnte medlemsstat dog kun forpligtet til at anvende definitionen af »national tjenestemand«, i det omfang denne definition er forenelig med dens nationale lovgivning;

4) »juridisk person«: enhver enhed, der har denne status i henhold til den nationale lovgivning, der finder anvendelse, dog ikke stater og andre offentlige organer under udøvelsen af offentligretlige beføjelser samt offentligretlige internationale organisationer.

KAPITEL II

OVERTRÆDELSER

Artikel 3

Svig

1. I dette direktiv betragtes som svig, der skader De Europæiske Fællesskabers finansielle interesser:

a) for så vidt angår udgifter, enhver forsætlig handling eller undladelse vedrørende:

- anvendelse eller forelæggelse af falske, urigtige eller ufuldstændige erklæringer eller dokumenter, som medfører uretmæssig oppebærelse eller tilbageholdelse af midler hidrørende fra Fællesskabets almindelige budget eller fra budgetter, der forvaltes af eller for Fællesskabet
 - manglende indberetning af en oplysning ved tilsidesættelse af en specifik oplysningspligt, med samme følge
 - uretmæssig anvendelse af sådanne midler til andre formål end dem, de oprindeligt var bevilget til
- b) for så vidt angår indtægter, enhver forsætlig handling eller undladelse vedrørende:
- anvendelse eller forelæggelse af falske, urigtige eller ufuldstændige erklæringer eller dokumenter, som medfører en uretmæssig formindskelse af indtægterne på Fællesskabets almindelige budget eller på budgetter, der forvaltes af eller for Fællesskabet
 - manglende indberetning af en oplysning ved tilsidesættelse af en specifik oplysningspligt, med samme følge
 - uretmæssig udnyttelse af en lovligt opnået fordel, med samme følge.

2. I dette direktiv betragtes som grov svig enhver form for svig som defineret i stk. 1, som vedrører et mindstebeløb, der skal fastsættes i hver medlemsstat. Dette mindstebeløb kan ikke fastsættes til højere end 50 000 EUR.

Artikel 4

Bestikkelse

1. I henhold til dette direktiv betragtes det som passiv bestikkelse, at en tjenestemand med forsæt, direkte eller gennem tredjemand, anmoder om eller modtager fordele, uanset disses art, for sig selv eller for tredjemand, eller tager imod et løfte herom, for i strid med sine officielle pligter at udføre eller undlade at udføre en handling, der er omfattet af vedkommendes hverv eller udøvelsen heraf, og som skader eller vil kunne skade Fællesskabets finansielle interesser.

2. I henhold til dette direktiv betragtes det som aktiv bestikkelse, at en person med forsæt, direkte eller gennem tredjemand, lover eller yder en tjenestemand en fordel, uanset dennes art, for ham selv eller for tredjemand, for at han i strid med sine officielle pligter foretager eller undlader at foretage en handling, der er omfattet af hans hverv eller udøvelsen heraf, og som skader eller vil kunne skade Fællesskabets finansielle interesser.

Artikel 5

Ensartet behandling af nationale tjenestemænd og fællesskabstjenestemænd

1. Medlemsstaterne træffer de nødvendige foranstaltninger for at sikre, at definitionerne i deres strafferet af lovover-

trædelser, der består i en adfærd som omhandlet i dette direktivs artikel 3, og som begås af nationale tjenestemænd under udøvelsen af deres hverv, finder anvendelse i samme omfang i tilfælde, hvor adfærden udvises af fællesskabstjenestemænd under udøvelsen af deres hverv.

2. Medlemsstaterne træffer de nødvendige foranstaltninger for at sikre, at de i stk. 1 og i artikel 4 omhandlede definitioner af lovovertrædelser, der begås af eller over for ministre i deres regering, medlemmer af deres parlamentariske forsamlinger, af deres øverste retsinstanser eller af deres revisionsret under udøvelsen af deres hverv, finder anvendelse i samme omfang i tilfælde, hvor overtrædelserne begås af eller over for medlemmer af henholdsvis Kommissionen for De Europæiske Fællesskaber, Europa-Parlamentet, De Europæiske Fællesskabers Domstol og De Europæiske Fællesskabers Revisionsret under udøvelsen af deres hverv.

3. Har en medlemsstat vedtaget særlove vedrørende handlinger eller undladelser, som ministre i dens regering er ansvarlige for som følge af deres særlige politiske stilling i vedkommende medlemsstat, finder stk. 2 ikke anvendelse på sådan særlovgivning, såfremt medlemsstaten sikrer, at medlemmerne af Kommissionen for De Europæiske Fællesskaber er omfattet af de strafferetlige bestemmelser, der vedtages til gennemførelse af artikel 4 og artikel 5, stk. 1.

4. Dette direktiv finder anvendelse med forbehold af traktatens bestemmelser om ophævelse af immunitet, protokollen vedrørende Det Europæiske Fællesskabs privilegier og immuniteter, protokollerne vedrørende Domstolens statutter samt tekster vedtaget med henblik på gennemførelse heraf.

Artikel 6

Hvidvaskning af penge

1. I dette direktiv betragtes »hvidvaskning af penge« som nedenstående forsætlige handlinger i tilknytning til udbyttet af svig, i det mindste i grove tilfælde, og den i artikel 3 og 4 omhandlede aktive og passive bestikkelse:

- a) konvertering eller overførsel af formuegoder — vel vidende, at de hidrører fra en kriminell handling eller fra medvirken i en sådan handling — med det formål at fortie eller tilsløre formuegodernes ulovlige oprindelse eller at hjælpe personer, som er involveret i en sådan handling, til at unddrage sig de retlige konsekvenser heraf
- b) fortieelse eller tilsløring af formuegodernes art, oprindelse, lokalisering, placering eller bevægelser eller af den egentlige ejendomsret til disse formuegoder eller dertil knyttede rettigheder, vel vidende, at de hidrører fra en kriminell handling eller fra medvirken i en sådan handling

- c) erhvervelse, besiddelse eller anvendelse af formuegoder, vel vidende ved modtagelsen af disse goder, at de hidrører fra en kriminel handling eller fra medvirken i en sådan handling
- d) medvirken i en af de handlinger, der er omhandlet i de tre foregående punkter, og involvering med henblik på at udføre den pågældende handling.

2. Der foreligger hvidvaskning af penge, også selv om de handlinger, som har frembragt de formuegoder, der skal hvidvaskes, har fundet sted på en anden medlemsstats eller et tredjelandets område.

Artikel 7

Pligt til at sikre strafferetlig forfølgning

1. Medlemsstaterne træffer de fornødne foranstaltninger for i deres nationale strafferet at gennemføre bestemmelserne i dette kapitel på en sådan måde, at den deri omhandlede adfærd betragtes som en strafbar handling.

Medlemsstaterne træffer hensigtsmæssige foranstaltninger for at sikre, at det er muligt på grundlag af objektive faktiske forhold at fastslå, at disse handlinger blev foretaget med forsæt.

2. Medlemsstaterne træffer de nødvendige foranstaltninger for at sikre, at forsætlig udfærdigelse eller levering af falske, urigtige eller ufuldstændige erklæringer eller dokumenter, der som beskrevet i artikel 3 indebærer svig, betragtes som en strafbar handling, hvis denne adfærd ikke allerede er strafbar enten som en selvstændig lovovertrædelse eller som medvirken eller anstiftelse til eller forsøg på svig.

KAPITEL III

ANSVAR

Artikel 8

Virksomhedslederes strafferetlige ansvar

Medlemsstaterne træffer de nødvendige foranstaltninger for, at virksomhedsledere eller andre med beslutnings- eller kontrolbeføjelser i en virksomhed kan gøres strafferetligt ansvarlige efter principperne i deres nationale lovgivning i tilfælde af, at deres underordnede på virksomhedens vegne har begået de handlinger, der er omhandlet under kapitel II.

Artikel 9

Juridiske personers ansvar

1. Medlemsstaterne træffer de nødvendige foranstaltninger for at sikre, at juridiske personer kan gøres ansvarlige for svig, aktiv bestikkelse og hvidvaskning af penge, som omhandlet i kapitel II, der, for at skaffe dem vinding, er begået af en person, der handler enten individuelt eller som medlem af et organ under den juridiske person, og som har en ledende stilling inden for den juridiske person, baseret på:

— beføjelse til at repræsentere den juridiske person

eller

— beføjelse til at træffe beslutninger på den juridiske persons vegne

eller

— beføjelse til at udøve intern kontrol i den juridiske person

samt for medvirken til eller anstiftelse af svig, aktiv bestikkelse eller hvidvaskning af penge eller forsøg på svig.

2. Med forbehold af stk. 1 træffer medlemsstaterne de nødvendige foranstaltninger for at sikre, at en juridisk person kan gøres ansvarlig, når utilstrækkeligt tilsyn eller utilstrækkelig kontrol fra en af de i stk. 1 omhandlede personers side har gjort det muligt for en person, der er underlagt den juridiske persons myndighed, at begå svig eller gøre sig skyldig i aktiv bestikkelse eller hvidvaskning af penge for at skaffe den juridiske person vinding.

3. Juridiske personers ansvar i henhold til stk. 1 og 2 udelukker ikke fysiske personers strafferetlige ansvar, når de begår, anstifter eller medvirker til svig, aktiv bestikkelse eller hvidvaskning af penge.

KAPITEL IV

SANKTIONER

Artikel 10

Sanktioner over for fysiske personer

Med forbehold af bestemmelserne i stk. 2 træffer medlemsstaterne de nødvendige foranstaltninger for at sikre, at den i kapitel II omhandlede adfærd samt medvirken og anstiftelse hertil og, med undtagelse af den i artikel 4 omhandlede adfærd, forsøg herpå kan pålægges strafferetlige sanktioner, der er effektive, står i et rimeligt forhold til overtrædelsen og har en afskrækkende virkning, herunder, i det mindste i grove tilfælde af svig, frihedsstraf.

En medlemsstat kan imidlertid i mindre tilfælde af svig, som vedrører et samlet beløb på under 4 000 EUR, og som i henhold til dens lovgivning ikke er af specielt grov karakter, fastsætte sanktioner af en anden art end de i stk. 1 anførte.

Artikel 11

Sanktioner over for juridiske personer

1. Medlemsstaterne træffer de nødvendige foranstaltninger for at sikre, at en juridisk person, der er ansvarlig i henhold til artikel 9, stk. 1, kan pålægges sanktioner, der er effektive, står i et rimeligt forhold til overtrædelsen og har en afskrækkende virkning, herunder bødestraf eller administrativt idømte bøder, og som kan indbefatte andre sanktioner som f.eks.:

- a) udelukkelse fra offentlige ydelser eller tilskud
- b) midlertidigt eller varigt forbud mod at udøve kommerciel virksomhed
- c) anbringelse under retsligt tilsyn
- d) opløsning efter retskendelse.

2. Medlemsstaterne træffer de nødvendige foranstaltninger for at sikre, at en juridisk person, der er ansvarlig i henhold til artikel 9, stk. 2, kan pålægges sanktioner eller foranstaltninger, der er effektive, står i et rimeligt forhold til overtrædelsen og har en afskrækkende virkning.

Artikel 12

Konfiskation

Medlemsstaterne træffer de nødvendige foranstaltninger for at muliggøre beslaglæggelse og, med forbehold af de rettigheder, der tilkommer tredjemand i god tro, konfiskation eller bevaringsstagnation af redskaber, der er anvendt i forbindelse med de i kapitel II omhandlede handlinger samt af udbyttet herfra eller af formuegoder af en tilsvarende værdi. Redskaber, udbytte eller andre formuegoder, som beslaglægges eller konfiskeres, behandles af medlemsstaten efter dens nationale lovgivning.

KAPITEL V

AFSLUTTENDE BESTEMMELSER

Artikel 13

Samarbejde med Europa-Kommissionen

1. I forbindelse med samarbejdet med Kommissionen om bekæmpelse af svig, bestikkelse og hvidvaskning af penge som omhandlet i kapitel II træffer medlemsstaterne de nødvendige foranstaltninger for, at Kommissionen kan yde al den tekniske og operative bistand, der er nødvendig for at lette koordineringen af de undersøgelser, de relevante nationale myndigheder har iværksat.

2. Medlemsstaterne træffer de nødvendige foranstaltninger for, at medlemsstaternes relevante myndigheder kan udveksle oplysninger med Kommissionen med henblik på at gøre det lettere at fastslå de faktiske omstændigheder og sikre en effektiv indsats mod de handlinger, der er omhandlet i kapitel II. I de foranstaltninger, som Kommissionen og de relevante nationale myndigheder fastsætter, tages der i hvert enkelt tilfælde hensyn til behovet for at holde efterforskningsarbejdet hemmeligt og til beskyttelsen af personoplysninger.

3. Kommissionens og medlemsstaternes behandling af personoplysninger i medfør af dette direktiv skal være i overensstemmelse med Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 95/46/EF af 24. oktober 1995 om beskyttelse af fysiske personer i forbindelse med behandling af personoplysninger og om fri udveksling af sådanne oplysninger samt Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 45/2001 af 18. december 2000 om beskyttelse af fysiske personer i forbindelse med behandling af personoplysninger i fællesskabsinstitutioner og -organer og om fri udveksling af sådanne oplysninger.

delse med behandling af personoplysninger i fællesskabsinstitutioner og -organer og om fri udveksling af sådanne oplysninger.

4. Med henblik på tavshedspligten i forbindelse med efterforskningen og inden for rammerne af udvekslingen af oplysninger i henhold til bestemmelserne i stk. 1-3:

- i) kan en medlemsstat, når den leverer oplysninger til Kommissionen, fastsætte bestemte betingelser for, hvordan disse oplysninger anvendes enten af Kommissionen eller af en anden medlemsstat, til hvilken oplysningerne måtte blive videregivet
- ii) meddeler Kommissionen den medlemsstat, der har givet personoplysningerne, at den har videregivet disse oplysninger til en anden medlemsstat
- iii) sikrer Kommissionen sig, inden enhver overførsel af personoplysninger til et tredjeland, som den har fået fra en medlemsstat, at den pågældende medlemsstat har givet tilladelse hertil.

Artikel 14

National ret

Ingen af bestemmelserne i dette direktiv er til hinder for, at medlemsstaterne på det område, som dette direktiv vedrører, kan vedtage eller bibeholde strengere bestemmelser i den nationale ret for at sikre en effektiv beskyttelse af Fællesskabets finansielle interesser.

Artikel 15

Gennemførelse

1. Medlemsstaterne sætter de nødvendige love og administrative bestemmelser i kraft for at efterkomme dette direktiv inden den 31. december 2001.

Når medlemsstaterne vedtager disse love og administrative bestemmelser, skal de indeholde en henvisning til dette direktiv, eller de skal ved offentliggørelsen ledsages af en sådan henvisning. De nærmere regler for denne henvisning fastsættes af medlemsstaterne.

2. Medlemsstaterne meddeler Kommissionen teksten til de vigtigste retsforskrifter, som de vedtager på det område, der er omfattet af dette direktiv.

Artikel 16

Ikrafttrædelse

Dette direktiv træder i kraft på tyvendedagen efter offentliggørelsen i *De Europæiske Fællesskabers Tidende*.

Artikel 17

Dette direktiv er rettet til medlemsstaterne.